

Arja Ahtaanluoma

PUOLINEN NAINEN

Koko tarina

Arja Ahtaanluoma

PUOLIN
NAINEN

Koko tarina

Copyright © Arja Ahtaanluoma 2020

Johnny Kniga Kustannus,
imprint of Werner Söderström Corporation,
PL 1259, 00101 Helsinki.

ISBN 978-951-0-44749-9

Painettu EU:ssa.

Omistettu sisarelleni: sinä sait minut aloittamaan.

*Sekä terveydenhuollon henkilöstölle ympäri maan
– kannustukseksi, opiksi ja ojennukseksi.*

Henkilöt

Anita – omahoitaja kuntoutusosastolla
Atte – yläraajojen proteesimestari
Camilla – omahoitaja teholla
Esa – Rectan mies
Eve – ystävä
Hanne – sairaalapastori
Heidit – kanssakuntoutujia
Helena – avustaja
Heli – toimintaterapeutti kuntoutusosastolla
Iina – tytär
Jenni – taksinkuljettaja
Jessika – kotihoidon sairaanhoitaja
Joonas – aviomies
Julia – avopuolen fysioterapeutti
Katariina – avustaja
Lauri – käsikirurgi
Mari – avustaja
Marianne – avustaja

Martti – alaraajojen proteesimestari
Netta – kummitytär, sisaren tytär
Pentti – kanssakuntoutuja
Petra – fysioterapeutti kuntoutusosastolla
Pinja – kummitytär, sisaren tytär
Pirkko – kotihoidon lähihoitaja
Raija – avopuolen toimintaterapeutti
Reeta – sisar
Riikka – avopuolen fysioterapeutti
Saila – plastiikkakirurgi
Sakari – kuntoutusosaston lääkäri
Sanna – lapsuudenystävä
Senja – ystävä
Sirpa – psykologi
Taina – haavanhoitaja
Tarmo – sairaanhoitopiirin apuvälineteknikko
Tiina – ystävä
Virve – plastiikkakirurgi

HERÄÄMINEN

Unessani koin hätääntyneenä jääneeni yksin; koko muu perheeni oli kadonnut enkä heitä löytänyt, vaikka kuinka etsin. Abdistus kuristi kurkkuani, itkukin tuli.

Katsoin oikeaa kättäni. Se näytti epäselvältä, ikään kuin siitä olisi otettu valokuva, jossa heilutan kättäni nopeasti. Se oli vaihtunut jonkun muun kanssa ja vaihdossa jotenkin tärähtänyt. Sen saisi korjattua, jos ojentaisin käteni junan ikkunasta ulos viereisellä raiteella vastaantulevan junan ikkunasta samalla tavoin vioittunutta kättä vasten.

Ajoituksen piti olla täydellinen, toista mahdollisuutta ei tulisi. Tunsin kaiken nielevää pakokauhua ja epätoivoa. Taistelin tieni tupaten täynnä olevan vaunuosaston läpi ikkunalle nopeasti läbestyvää junaa kohti, jossa tiesin oman käteni olevan jonkun muun vartaloon kiinnittyneenä. Kurottaessani kättä junan ikkunasta kohtaamisbetkellä kädet eivät osuneet täysin kohdakkain, joten vaihto epäonnistui osittain ja käteni jäi sumeaksi. Katsoin sitä surullisena, mutta tulin siihen tulokseen, että parempi tämäkin kuin ei mitään.

Avasin silmiäni varovasti. Valkoiset, yläosastaan rei'itetyt verhot ympäröivät minua, katossa oli palmurannan kuva. Ympäristö näytti hämärästi tutulta. Yritin muistella, missä mahdoin olla ja etenkin miksi. Viereltäni kuului koneiden piippausta, rytmikästä ja vaativaa. Sairaala, niinhän se olikin, teho-osasto, jonne minut oli viety, kun olin käynyt päivystyksessä valittamassa murtunutta kylkiluuta. Eihän kylkiluun murtumasta joudu teholle, eihän? Mitä kummaa oli tapahtunut?

Yläpuolellani olevaan telineeseen oli kiinnitetty valokuva. Kaksi tyttöä katsoi hymyillen kameraan päät kallellaan toisiaan kohti. Iina, 13, ja Ava, 11, rakkaat tyttäremme. Miksi heidän kuvansa oli tänne tuotu? Ketä varten?

Vierelleni tuli hoitaja, joka kertoi kysymättä, että oli heinäkuun neljästoista ja olin ollut nukutettuna 34 päivää. Tieto ei herättänyt minkäänlaista reaktiota, päivämäärällä tai päivien lukumäärällä ei ollut minulle mitään merkitystä. Ymmärsin, mutten kuitenkaan ymmärtänyt. Yritin sanoa haluavani vettä, mutta ääntä ei tullut. Hoitaja selitti, että kurkkuuni oli puhkaistu reikä hengityskoneen putkelle, enkä siksi voinut puhua, mutta hoitaja oli taitava huulilta lukija.

Nostin kättäni peiton alla, mutta se tuntui lyijynraskaalta. Ihmettelin, miksi minulle oli annettu liian lyhyt sänky: sääret tuntuivat roikkuvan laidan yli. Hoitaja selitti minua nokkamukista juottaessaan, että minut oli tuotu teho-osastolle kesäkuun yhdeksäntenä, sillä kärsin vakavasta verenmyrkytyksestä.

Nyt meni kummalliseksi: kylkiluuhan minulta oli murtunut, puutarhatöissä. Yritin valittaa, että vasen pohkeeni oli krampissa. Hoitaja silitti tukkaani ja kertoi, että henkeni pelastamiseksi minulta oli jouduttu amputoimaan kuolioon

menneet jalat polven yläpuolelta ja oikea käsi ranteen yläpuolelta. Vasempaan käteen oli jäänyt kämmen.

Kenestäköhän hoitaja puhui, varmaan jostain toisesta potilaasta. Tässähän minä makasin, kokonaisena.

Hämärästi muistin kyljen olleen niin kipeä, etten pystynyt enää kävelemään suorassa. Mieheni Joonas oli vienyt minut töistä suoraan päivystykseen, jossa kylki oli kuvattu ja murtuma todettu. Kylki sidottiin ja minulle annettiin reseptilääkkeitä kipuun. Ystäväni Senja haki minut päivystyksestä apteekin kautta kotiin. Senja säikähti nähdessään minut: kasvoni olivat kivusta valkoiset ja huuleni sinersivät. Hän auttoi minut sänkyyn ja toi vieren ämpärin pahoinvoinnin varalta. Joonas oli mennyt iltavuoroon, joten olin kotona lasten kanssa. Tytöt lupasivat Senjalle olla kuulolla siltä varalta, että tarvitsisin jotain. Puhelin oli vieressä, jotta voisin soittaa apua.

Kipu kyljessä ei hellittänyt edes särkylääkkeillä. Oksensin ne ulos melkein heti nieltyäni. Yritin maata hipihiljaa kipeä kylki ylöspäin, mutta hyvää asentoa ei löytynyt. Tv oli päällä, mutten pystynyt keskittymään mihinkään.

Joonaksen tultua iltavuorosta kotiin yritin soittaa päivystykseen ja pyytää vahvempia kipulääkkeitä e-reseptillä. Kukaan ei vastannut, joten Joonas pakotti minut autoon ja vei minut uudelleen päivystykseen. Ajaessamme öisen, hiljaisen kaupungin läpi, itkin äänettömästi kivusta. Kysyin Joonakselta, jolla oli omakohtaista kokemusta, kuinka kauan murtuneen kylkiluun paraneminen kestäisi? Näin kovaa tuskaa en ollut kokenut kuin synnytyksissä.

Kipu kyljessä oli raastava, tuntui kuin rintakehäni revittäisiin kahtia. Koska en kyennyt enää edes istumaan, makasin

odotushuoneen lattialla sikiöasennossa vartoessani pääsyä lääkärille. Ovesta tuli kaksi ambulanssimiestä taluttaen välissään humalaista naista. Pääsivät, saatanat, sisään lääkärille ennen minua, vaikka naisella ei näyttänyt olevan mitään hätää, paitsi hulppea humalatila. Odotushuoneen infopisteellä vastaanottoa hoitava nainen näpytteli jotain koneellaan. Toivoin hänen kiinnittävän minuun edes vähän huomiota, taluttaisi edes siitä lattialta makaamasta lääkärin luokse. Antaisi vettä, kysyisi, kuinka voin. Turha toivo, siinä sain maata hänen silmiensä edessä ja tehdä kuolemaa.

Loputtomalta tuntuvan odotuksen jälkeen minut kutsuttiin vastaanottohuoneeseen. Todettiin, ettei kotiin voinut antaa vahvempia lääkkeitä, joten lääkäri teki päätöksen ottaa minut osastolle kivunhoitoon. Sain kipulääkepiikin, joka hieman helpottikin. Naputin Joonakselle viestin, että jäisin sisään yöksi. Lupasin soittaa aamulla. Sitä puhelua en soittanut.

Hieman tylyn oloinen yöhoitaja lähti kärräämään minua osastolle. Kaikki potilaat nukkuivat jo. Pääsin huoneeseen ikkunapaikalle. Huone oli melko korkealla ja sälekaihtimien raoista näin, kuinka katuvalojen oranssinkeltaiset valokeilat heijastuivat kosteasta asfaltista. Tuntui hyvältä maata siinä, kipupiikin ansiosta pää tuntui pehmeältä ja ajatus tahmealta.

Torkahtelin, mutta vain hetkeksi. Kipupiikin vaikutus oli häipymässä ja tuska kyljessä palasi vielä hirveämpänä kuin aiemmin. Soitin kelloa ja pyysin yöhoitajalta lisää kipulääkettä. Sainkin pillerin, jonka huuhdoin alas lasillisella vettä. Laskeuduin takaisin petiin terveelle kyljelleni odottamaan lääkkeen vaikutusta. Mitään ei kuitenkaan tapahtunut. Soitin

uudelleen hoitajan paikalle. Tuskaisena vaikeroin tarvitsevani lisää kipulääkettä. Hoitaja selitti, ettei heillä ollut mitään vahvempaa.

Mitä helvettiä, eikö tämä ollut yliopistollinen sairaala, miten niin ei ollut särkylääkettä?

Hoitaja haki verenpainemittarin ja suoritti mittauksen. Mitään sanomatta hän poistui huoneesta ja jätti minut nyyhkyttämään hiljaa. Hoitaja palasi pian luokseni ja kertoi soittaneensa lääkärille, sillä verenpaineeni oli huolestuttavan alhaalla. Hän oli saanut ohjeen toimittaa minut ensiapuun arviointiin.

Ensiavussa ympärilläni hyöri useampia ihmisiä, jotka kyselivät allergioistani, pyysivät kertomaan henkilötunnukseni ja pistelivät kyynärvarsiini neuloja laboratoriotutkimuksia varten. Tulehdusarvot olivat melko korkealla, yli 250. Kyselivät kivun astetta asteikolla yhdestä kymmeneen. Saatoin vastata yhdeksikön. Säästelin kymppiä siihen pisteeseen, että taju lähtisi. Hoitajat antoivat minulle kännykkäni ja kehottivat lähettämään yhden viestin kotiin tiedottaakseni, että minut vietäisiin teholle. Naputtelin kirjoitusvirheitä vilisevän viestin, ei ollut aikaa korjata. Jostain syystä lähetin viestin Senjalle, en suinkaan Joonakselle.

...potilaan paineet romahtaneet ja kylkikivut lisääntyneet...
tehopäivystäjä käynyt potilasta katsomassa ja yhdessä hänen kanssaan päätetty ottaa potilas takaisin ensiapuun.

Potilas valittelee kovaa kipua oikealla kylkiluissa. Muualla kipua ei ole, mutta jatkuva kylkikipu on välillä niin kovaa, että potilas itkee.

Vartalon TT:ssä voidaan todeta jo aiemmin epäillyt kylkiluunmurtumat oikealla sekä pienet rypyt, jotka sopivat murtumiin... leuk. 1,4, CRP yllättäen 254, krea huomattavan korkea 288.

Otetaan potilaasta vielä veriviljelyt ja konsultoidaan sisätautilääkärinä korkean CRP:n vuoksi. Pienet rypyt kylkiluissa eivät selitä potilaan kokonaistilaa ja muita vammoja potilaalla ei ole ollut.

CRP vajaa 300, samoin kreatiini 288, leuk. 1,4 vaikean sepsiksen merkinä. Mahdollisesti DIC kehittymässä? Siirtyy tehovalvontaan jatkohoitoon.

Kännykkä vietiin pois ja korvakorut ja sormukset laitettiin tyhjään virtsanäyttekuppiin. Sitten sänkyä lähdettiin kiidättämään pitkin käytäviä. Kipulääkettä tiputettiin suoneen.

Tämän jälkeen muistikuvat ovat yhtä reikäisiä kuin verhot potilaspaikkojen välillä. Makasin katetroituna pedillä ja join pillillä hoitajan tarjoamaa mehua. Virtsaa ei katetripussiin tullut, muutamia pisaroita korkeintaan. Dialyysistä keskusteltiin. Halusin tietää, joutuisinko loppuiäksi dialyysihoitoon. Sit-ten katkesi filmi.

Aloin pikkuhiljaa tajuta olevani edelleen hirvittävän sairas. Halusin nähdä käteni, ja hoitaja nosti ne vuorotellen peitteen alta nähtäväkseni. Lihakset eivät suostuneet tottelemaan: käsi ei omin voimin noussut patjasta irti. Ainoa liike, mitä kykenin hallitsemaan, oli pään kääntäminen puolelta toiselle – sen-kin melko työläästi. Hoitaja lohdutti, että kroppani oli ollut

kovilla viime viikkoina ja lihakset käyttämättä, mutta voimat palautuisivat kyllä ajan kanssa. Se oli helpottava uutinen – nelirajahalvauskin oli ehtinyt vilahtaa mielessä.

Paksujen valkeiden sidostenkin alta ymmärsin, ettei käsiä todellakaan enää ollut; raaja loppui kesken. Siinä, missä viimeksi katsoessani oli ollut viisi sormea, oli tynkä, oikealla ei kämmettä, ei rannetta. Vasen käsi näytti hieman pidemmältä, kämmenen kohdilla oli tennispalloa muistuttava kohouma käärittynä pakettiin. Uskottava se oli, halusi tai ei. Väsytti ja puristin silmät kiinni kuumien kyynelten valuessa poskilleni. Olin havahtunut aivan vieraaseen todellisuuteen, vieraaseen vartaloon, joka ei enää edes totellut.

Joonas pyyhälsi valkoisen verhon välistä sänkyni viereen ja suuteli suulle, silitti tukkaa, hipaisi poskea. Rakkaat, tutut kasvot näyttivät jotenkin vanhentuneilta, laihtuneilta. Yritin sanoa hei ja rakastan sinua, mutta ääntä ei tullut. Viestini meni kuitenkin perille huulilta lukien. Joonas kertoi olevansa huojentunut heräämisestäni. Henki ja järki oli säilynyt ja lapsilla äiti ja miehellä vaimo, se oli Joonaksesta tärkeintä. Itse mietin, mahdanko enää kelvata Joonakselle vaimoksi, tällainen torso. Ainoat kohdat kropassani, joista olin saanut aitoja kehuja ja olin ylpeä, olivat sääreni ja nilkkani. Biojätteessä nyt. Itkin hiljaa, mihin minusta enää olisi, kun ei käsiäkään ole enää. Joonas ymmärsi ja lohdutti parhaansa mukaan. Vielä ei kukaan voinut sanoa, kuinka kuntoutuminen lähtisi etenemään.

15.7.2017 Päivittäismerkintä. Ymmärrettävästi henkisesti hyvin ahdistunut ja itkuinen. Juo hyvin vettä, tänään kokeillaan, maistuisiko jäätelö.

Omahoitajani Camilla toi minulle tuoksuvaa kahvia. Ryystin sitä varovasti lusikasta. En paljon, hiukan. Se ei kuitenkaan enää maistunut samalta kuin ennen: kitkerän katkeraa myrkyä. Camilla toi kahvin tilalle vaniljajäätelöä pahvikupissa. Se sentään oli juuri sellaista kuin se oli ennenkin ollut. Paljon oli muuttunut, mutta jäätelö sentään oli ja pysyi.

Aika menetti merkityksensä; nukahtelin pitkin päivää ja heräilin pitkin yötä. Vain osaston valaistuksesta saatoin päätellä, mikä vuorokaudenaika oli. Aina herätessä oli hoitaja vieressä. Oli turvallinen olo: joku piti minusta huolta, valvoi vierelläni, juotti ja silitteli tukkaa kun itku tuli.

Koko ajan väsytti, ja vierelläni olevasta monitorista näin kuumettakin olevan reippaasti, huolimatta jatkuvasti kaulasuoneen tippuvista antibiooteista. Oloani yritettiin helpottaa viilentävällä peitolla.

Camilla juotti vettä nokkamukista ja tiedusteli, halusinko mieluummin limsaa. Nyökkäsin kiivaasti kokiksen maku suussani, ja Camilla taikoi minulle jostain pullollisen. Kaikki hoitajat olivat niin iloisia heräämisestäni, että lupasivat hankkia minulle ihan mitä tahansa syötävää tai juotavaa, mitä vain keksisin pyytää. Vannoivat juoksevansa lähipizzeriaan jos niin halusin. Kaikki olivat hyvin ystävällisiä ja empaattisia, pyyhkivät kyyneleet sekä minun poskiltani että omiltaan ja niistivät kummankin nenän. Vakuuttivat, että tärkeintä on hengissä säilyminen. Itse en ihan joka päivä jaksanut olla samaa mieltä: tulevaisuus näyttäytyi suurimman osan aikaa niin harmaana

massana, että sydän tuntui vallan ratkeavan rinnasta. Sekavaa, epävarmaa ja huolten täyttämää, sitä se enimmäkseen oli. Avoimia kysymyksiä, joita kaikkia ei oikein osannut vielä edes esittää. Kun yhden sai mietittyä loppuun, heti oli kolme uutta kysymystä ja huolta mielessä. Pää tässä leviäisi, tästä en voisi selväjärkisenä selvitä, en millään.

Jutteleminen Joonaksen tai hoitajien kanssa oli turhauttavaa. Mieheni huomasi, kuinka tuskastunut olin huulilta lukuun ja alkoi suunnitella fläppitaulua kommunikointiin. Hieno ajatus, joka johti saman tien toteutukseen: vuorossa ollut hoitaja muisti aiemmin hoidossa olleen potilaan, jonka omainen oli tehnyt laminoituja lappuja, joissa oli sanoja ja yhdessä aakkoset. Näistä sitten valitsin pään nyökkäyksellä hoitajan vuorotellen näyttämistä lapuista sen, jossa oli hakemani sana, sitten oikea rivi ja lopuksi oikea sana kyseiseltä riviltä. Tai sitten mentiin kirjain kerrallaan aakkoslapusta. Uskomattoman upeaa, kun sai itsensä paremmin ymmärretyksi.

Menetyksiä, menetyksiä ja menetyksiä, yksi toisensa perään. Ilman raajoja en kykenisi silittelemään lapsia lohduttavasti elämän myrskyjen keskellä, en tuntemaan kissan pehmeää turkkia, en juoksisi, hyppisi. Tajusin todella, mitä oli tapahtunut ja kuinka lopullinen tilanne oli: koko elämä meni kertalaakista uusiksi, enkä edes pystynyt *pubumaan* huolistani kenellekään. Niin kätevä kuin lappusysteemi olikin, sen käyttö rajoittui yksinkertaisiin kysymyksiin ja tarpeisiin: mitä on tapahtunut, miksi, milloin, janottaa, on kuuma ja niin edelleen. Syviin vesiin olisi ollut turha yrittää mennä niin kauan kun ei sanaa suustaan saanut.

Joonas tuli päivittäin käymään, niin kuin joka ikinen päivä ollessani nukutettuna. Hoitajien oli toisinaan pakko jopa

kieltää Joonasta tulemasta, jotta hän olisi saanut edes hieman levähtyä stressin keskellä. Voin vain kauhulla kuvitella, millaista oli ollut yrittää elää elämäänsä ja edes suunnilleen normaalia arkea, kun perheen vahvuudesta yksi puuttui, ehkä jopa ikuisesti. Lepääminen oli saattanut jäädä kauniiksi haaveeksi huolen järsiessä sydämen reunaan koko ajan. Olo oli varmasti ollut levoton: kotona ei ollut hyvä olla, muttei sairaalassakaan kyennyt avuksi olemaan.

Sain tietää olleeni osittain hereillä jo muutamana aiempana päivänä, mutta niistä ei ollut jäänyt muistijälkiä nukutusaineiden, morfiinipöllyn ja muiden lääkkeiden vuoksi. Aina herätessä minulle oli kerrottu, mitä oli tapahtunut ja mikä päivä oli. Julmaa kenties, saman tien kun silmät sai auki, niin kuuli raajoista olevan jäljellä enää tyngät. Ilmeisesti tämä oli hyväksi koettu taktiikka, sillä alkujärkytys raajojen menetyksestä oli yllättävän lievä. Toki kipulääkepölyllä ja alkushokilla oli osuutensa asiassa. Kun minulle kerrottiin, miten lähellä oli hengenlähtö ollut useiden viikkojen ajan, olin katsonut oikeaa kättäni ja todennut Joonakselle, ettei tämä sitten niin iso asia ollutkaan.

Parin päivän kuluttua heräämisestä hengityskoneen letku irrotettiin ja puhe alkoi heti sujua. Lapset tulivat käymään ja uskalsivat tulla piuhoista ja letkuista huolimatta halaamaan. Oli ihana nähdä heitä, vaikka he olivatkin hiljaisia ja hiukan vaivaantuneita; eivät oikein tienneet, miten äitiin tulisi suhtautua. Kertoivat rakastavansa minua kovasti. Ei varmaankaan kovin mieltä ylentävä reissu heille, mutta minulle se merkitsi

paljon. Tytöt, nuorempi Ava etenkin, tuntuivat kasvaneen valtavasti pituutta. Olihan siitä yli kuukausi, kun olin heitä viimeksi nähnyt.

Ilmoitin Joonakselle ja kaikille muillekin, jotka vain suinkin jaksoivat kuunnella, että pyörätuoliin minä en aikonut jäädä, autolla aikoisin ajaa ja töihinkin palaisin. En oikeastaan osannut lainkaan ajatella, *mitä* siellä kykenisin tekemään. Töihin vain tuntui olevan pakko päästä. Tässä kiireisimpään kesäaikaan minä vain makasin toisten pyöriteltävänä. Hoitajat nyökyttelivät suunnitelmilleni ja kannustivat kaikessa, mitä keksinkin, vaikka varmasti mielessään epäilivätkin tavoitteiden saavuttamista.

Joonas kertoi selvittäneensä netistä proteesiasioita ja tuntui hänkin uskovan vankkumattomaan päätökseeni kävellä. Käsiinkin kuulemma saisi proteeseja. Autoon hankittaisiin apuvälineet, jotta pystyisin ajamaan. Helppo juttu: olisin jaloillani tuota pikaa, ellei mietittäisi sitä, mitä tämä kaikki meille tulisi maksamaan. Siinä vaiheessa itketti taas; tyssäisikö edistymiseni siihen, ettei olisi varaa hankkia kaikkea tarvittavaa? Joonas kertoi tehneensä jo kesäkuussa vakuutusyhtiölle tapaturma-ilmoituksen. Asiaa käsiteltiin työtapaturmana, sillä lääkärin teorian mukaan verenmyrkytyksen aiheuttanut bakteeri pääsi elimistööni etusormeen töissä tulleen haavan kautta. Sieltä pöpö oli etsiytynyt muutamia päiviä aiemmin murtuneen kylkiluun kudosaaurioon. Siksi kylki oli se kaikkein kipein kohta tullessani päivystykseen, vaikkei siinä mitään nirhamaa tai edes mustelmaa ollut. Itsekin ihmettelin silloin, kuinka oli mahdollista elää, olla ja käydä töissäkin viikon verran, ennen kuin kyljen kipu kävi sietämättömäksi.

Joonas lohdutti, että vakuutusyhtiöltä oli tullut jo lääkkeiden maksusitoumus, vaikkei varsinaista korvauspäätöstä ollutkaan vielä tehty. Se hivenen helpotti, mutta silti jäi epäily: entä jos vakuutusyhtiö silti jollain kepulikonstilla taituroi itsensä korvausvastuusta? Olin kuullut niin monta karmeaa esimerkiksi siitä, miten ihmiset joutuivat taistelemaan korvauksiensa puolesta. Niin kuin ei sairastuneella muuta tekemistä olisi. Kuinka ihmeessä sairas jaksaa tapella isoja yhtiöitä vastaan, kun kaikki energia kuluu paranemiseen tai suunnilleen normaalin elämän ylläpitoon?

Muutaman päivän kuluttua heräämisestäni isosiskoni Reeta oli tulossa minua katsomaan. Hän soitti osastolle matkalta ja varmisti, ettei hoitotoimenpiteitä ollut kesken, jolloin hoitaja tiedusteli, haluaisiko hän vaihtaa kanssani muutaman sanan puhelimesta. Reeta oli aivan ällistynyt, että kykenisin, mutta tiedusteli minulta, kauanko arvelin heidän matkansa sairaalaan vielä kestävän. Koska reitti oli minulle tuttu, arvioin ajaksi parikymmentä minuuttia. Myöhemmin Reeta tunnusti testanneensa, olinko yhtään tässä maailmassa vai en. Kyllä vaan olin, matkaan kului juurikin tuo kaksikymmentä minuuttia.

Reetan saapuessa purskahdimme molemmat saman tien itkuun. Pelkkä toisen näkeminen riitti ilon, surun ja säälän sekaisten kyynelien vyöryyn. Reeta halasi minua tiukasti ja silitti tukkaa. Harmitti, kun en saanut käsiäni nostettua vastatakseni halaukseen. Reeta kertoi, kuinka paljon oli pelännyt puolestani ja kuinka monet itkut oli itkenyt miehensä ja

minun mieheni olkaa vasten. Kun Joonas oli soittanut hänelle ja ilmoittanut, että olen parhaillaan amputaatioleikkauksessa, Reeta ei ollut tajunnut, mitä juuri oli kuullut. Tovin kuluttua hän oli joutunut soittamaan Joonakselle takaisin ja pyytänyt toistamaan, mitä oli minuutteleja aiemmin kertonut. Oli kuulemma pahin mahdollinen juhannuksen aloitus. En voinut edes kuvitella sitä tuskaa ja avuttomuutta, jonka uutinen kaikille sen kuulijoille tarjoilisi.

Lähtiessään Reeta halusi vielä antaa minulle ajatuksen kypsyteltäväksi: hänen mielestään minusta tulisi valtavan hyvä vertaistukihenkilö. Asenteeni eteenpäin oli oikea, tulevaisuudensuunnitelmat alkoivat pikkuhiljaa kypsyä jo nyt, ja kokemusta pohjalta ponnistamisesta olisi vaikka muille jakaa. Lupasin pohtia asiaa. Reetan lähtiessä vullotin jälleen, koska minun oli jättävä sänkyyni vangiksi ja hän pääsi poistumaan normaalien ihmisten seuraan.

19.7.2017 Psykiatrian lääkärin merkintä... Kertoo, että on tilanteen kanssa kohtuullisesti pärjännyt... Elämänhalu on hyvä ja tulevaisuuttakin on alkanut suunnittelemaan... toisaalta tuntee, ettei ole tapahtumaa kokonaan ehtinyt sisäistää, eikä tulevaisuutta liikaa ajatella. Tukiverkostoon kuuluu mies ja paikkakunnalla kaksi hyvää ystävää. Helsingissä asuva sisko potilaalle myöskin tärkeä. Mies vierailee potilaan luona joka päivä.

Oli kummallinen tilanne, kun oma filmi oli ollut poikki niin pitkään mutta kaikkien muiden elämä oli rullannut eteenpäin. Melkein kuin olisi ryypännyt muistinsa ja herätessään ihmetteli, kuinka on päätenyt sinne, mistä sattuu heräämään.

Niinpä utelin jatkuvasti Joonakselta kaikkea mahdollista ja yritin päästä taas samalle kartalle muiden kanssa. En ollut pystynyt edes aistimaan läheisteni läsnäoloa uneni lävitse. Kuinka hienoa olisikaan ollut pystyä sanomaan, että muistin kaikki ne lohduttavat kosketukset ja hellät sanat, mitä oli sänkyä vierellä jaettu. Harmitti vierailijoiden puolesta.

Jo ensimmäisinä päivinä alettiin jumppaamaan näivettyneitä lihaksiani. Fysioterapeutini oli tumma, äärettömän lempeä nainen, joka kannusti minua joka käänteessä kuin pientä lasta, joka opettelee pitämään lelusta kiinni. Otin keuhut ja kannustukset kiitollisena vastaan. Hän kertoi käyneensä jo nukutuksen aikana venyttelemässä jalkojani ja käsiäni, jotta ne eivät olisi ihan täydellisen jumissa mikäli joskus heräisin.

Alkuun jumppa oli turhauttavaa, koska raajat eivät halunneet nousta kuin juuri ja juuri patjasta irti. Kauhean puurtamisen jälkeen sain reittä ylös sen verran, että fysioterapeutti oli tyytyväinen. Entä kädet sitten: en ylettynyt edes kasvoja koskettamaan. Ärsytti, kun oli niin avuton olo, mutta samalla huomasiin jumpan auttavan: joidenkin päivien kuluttua sain nostettua reisiä jo paljon korkeammalle.

Kun ajatus alkoi hieman kulkea, tuli ykskaks mieleeni, kuinkahan Perussuomalaisten puheenjohtajavaalissa oli mahtanut käydä. Toïssä kuuntelin aina Yle Puhetta, protestina

KUVITTELE, ETTÄ KAIKKI RAAJASI AMPUTOIDAAN.

”Kaksi teinitytärtä, viikonloppuisinkin kolmivuorotyötä tekevä aviomies, kaksi kissaa ja käärme. Miehen kanssa yhteisesti omistettu, mutta vain minut työllistävä yritys, aikuisopintoja siinä välissä. Pää pursui ideoita, laukkasin projektista toiseen, poltin kynttilääni molemmista päistä. Töissä tein kaikki hommat ostoista varastomiehen tehtäviin, tuotekehitystehtävistä pakkaamiseen ja kirjanpitoon. Mitä enemmän oli kiirettä, sitä enemmän tunsin eläväni, olevani olemassa.”

Sitten tuli pysähdys.

Kun toimelias perheenäiti on yhtäkkiä täysin muiden armoilla, hän tarvitsee valtavasti voimia ja aikaa ollakseen enemmän kuin ”puolinainen”.

